

Dr hab. Grzegorz Grzybek, prof. UR

Uniwersytet Rzeszowski

Recenzja rozprawy doktorskiej:

Marzena Zaremba, Wartość wychowawcza piękna w twórczości i nauczaniu

Jana Pawła II,

Dyscyplina: pedagogika

Aktualność i ważność problemu

Przedłożona do recenzji praca analizuje znaczenie wartości wychowawczej piękna w twórczości i nauczaniu Jana Pawła II. Rola piękna w wychowaniu wydaje się być wciąż elementem niezbędnym do pogłębiania, zwłaszcza w kontekście dynamicznych i nie zawsze przewidywalnych zmian społecznych. Myśl Jana Pawła II z uwagi na jego dorobek, stanowi ciągle żywą inspirację do poszukiwań naukowych i nie tylko. Podjęcie takiego tematu wydaje się bardzo ważne dla myśli pedagogicznej, jak i ciągłego przyswajania poglądów naukowych Jana Pawła II.

Należy też zwrócić uwagę na wychowanie do odbioru piękna w odniesieniu do kiczu, który podszywa się pod walory estetyczne pozwalające na pełniejszy rozwój osobowościowy człowieka (zob. Kicz w sztuce, etosie i wychowaniu. Red. G. Grzybek T. Dubrovnyy. Lwowski Narodowy Uniwersytet im. I. Franka. Lwów 2019).

Struktura pracy

Recenzowana praca oprócz wstępu i zakończenia obejmuje cztery rozdziały. Pierwszy rozdział opisuje wartość wychowawczą piękna, w tym jego funkcję w rozwoju i wychowaniu człowieka. Piękno jest analizowane w ujęciu historycznym, filozoficznym, psychologicznym, socjologicznym i teologicznym. Drugi rozdział poświęcony jest zagadnieniu piękna jako wartości wychowawczej w kontekście poglądów naukowych Jana Pawła II. Z uwagi jego twórczość naukową dotyczą one filozofii (w tym subdyscypliny etyka) oraz teologii. Następny rozdział porusza piękno w twórczości literackiej, stanowiąc dopełnienie myśli Jana Pawła II. Rozdział czwarty ukazuje możliwości zastosowania myśli i twórczości Jana Pawła II dla praktyki pedagogicznej. Ten rozdział obejmuje takie punkty jak: podstawa teoretyczna programu; treść programu; cele programu; schemat programu; metodyka programu.

Uwagi merytoryczne

Język pracy jest odpowiedni dla rygorów refleksji naukowej. Struktura pracy ukazuje prawidłowy przebieg formułowania wniosków i świadczy o umiejętności komponowania pracy naukowej. W pracy wprowadzono właściwy podział bibliografii podkreślający zastosowanie myśli filozoficznej, teologicznej w tym pasterskiego nauczania, czy twórczości literackiej. Materiał bibliograficzny jest odpowiedni do analizowanego tematu.

W podjęciu tego tematu warto zwrócić uwagę na bardzo ważny aspekt: Czy wychowawcza rola piękna wpisuje się w wychowanie moralne, czy jako ważna kategoria także filozoficzna winna mieć odniesienie do wychowania etycznego. Niestety w literaturze przedmiotu niedostatecznie się ten aspekt

ukazuje. Wychowanie moralne względem wychowania etycznego ma charakter podawczy. Wychowanie etyczne jest bardziej ukierunkowane na samowychowanie i odkrywanie wartości. Właściwe odkrycie wartości, w tym wartości piękna pozwala dobierać do tego odpowiednie normy, czy je tworzyć. Wychowanie moralne jako dostosowujące, także poprzez socjalizację zakłada przyjęcie odpowiednich norm, kształtowanie cnót, które są postulowane. W rozdziale czwartym w punkcie dotyczącym schematu programu jest wskazanie na rolę wartości piękna w rozwoju moralnym. Wydaje się, że w odniesieniu do piękna warto ten aspekt przemyśleć.

Wniosek

Recenzowana rozprawa doktorska spełnia wymogi refleksji twórczej, samodzielnej i potwierdzającej własny wkład w podejmowaną problematykę. Autorka w swoich analizach wykazała się także znajomością dyscypliny naukowej. Rekomenduję przedstawioną rozprawę do ubiegania się o stopień doktora w dyscyplinie pedagogika.

Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki
Kierownik Zakładu Teorii Wychowania i Opiaki

dr hab. Grzegorz Grzybek, prof. UR